

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, Nov. 19-21, 1983

Nr. 219

PRANCŪZAI IŠGRIOVĖ IRANIEČIŲ TVIRTOVĘ

Tautos Fondo Kanadoje pirmininko A. Firavičiaus pranešimas

SKAITYTAS 1983 METŲ LAPKRIČIO 12 DIENĄ
VLIKO SEIME, SOUTHFIELD, DETROITE

Didžiai gerbiamosios ir gerbiemių — VLIKO pirmininke, darbo ir garbės prezidiume, seimo atstovai, viešnios ir svečiai.

Man tenka maloni pareiga jus pasveikinti VLIKO seimo proga Kanados Tautos Fondo vadovybės, jo apylinkių, igaliotinių ir gausios rėmėjų šeimos vardu. Linkiu jums ryžto, stiprybės ir sėkmės mūsų Tėvynės laisvinimo darbuose.

Laisvės kova reikalinga aukos. Pasišvėskime, ryžkimės ir dirbkime, idant mūsų Tėvynei Lietuvai greičiau išsautų laisvės rytą. To laukia iš mūsų pavergtųjų lietuvių tauta.

PRANEŠIMAS

Kanadoje turime dvidešimt Tautos Fondo apylinkių, kuriose yra renkamos aukos minėtam Fondui. Surinkti aukų gausmas apylinkėse priklauso nuo igaliotinių iniciatyvos ir jose gyvenančių tautiečių meilės tėvynei. Iš devyniolikos apylinkių gauname apie 30% surinktų aukų Kanadoje.

Tautos Fondo Toronto apylinkėje ir jo tolimesnėse vietovėse aukas renku aš pats. Jau 12 metų aukų rinkimui nesurandau sau padėjėjo. Žinau, kad reikėtų daryti ir kaip organizuoti, kad surinkus dar daugiau lėšų, metuose, tačiau neužtenka laiko ir jėgų. Tokiu būdu Toronto atstovybėje reikia sukaupti savo jėgas kiekvienų metų būvyje, kad galėčiau surinkti bent 70% visų lėšų Tautos Fondui Kanadoje.

Toronto apylinkėje per pastaruosius 12 metų yra surinkta apie 270,000 dol. Šiais metais yra gauta didžiausia vienkartinė auka 2,000 dol., kurią pa-

aukojo S. Povilenskis. Didžiausias Tautos Fondo rėmėjas yra Petras Šalna O.L.S. — vienuolikos metų būvyje paaukojo 4,710 dolerių.

Mirusių atminimui yra gauta 1,000 dol. auka iš Natalijos Merkeliūnės savo vyro a.a. Stasio Merkeliūno jamžiniui Lietuvos Laisvės Izde. Tam pačiam tikslui gauta 500 dol. auka iš Sofijos Gečienės savo vyro a.a. Kazio Gečo atminimui. Buvo ir daugiau nuosirdžių Tautos Fondo aukotojų, kurie šiais metais išskelbiavo amžinybėn. Jų atminimui laidotuvių metu buvo gautos aukos Tautos Fondui, juos palydėjau atsisveikinimo žodžiu. Gavęs VLIKO pirmininko pavedimą, atsisveikinau mirusį J. R. Simanavičių VLIKO vardu. Ta proga lankytojai suaukojo Tautos Fondui 1,450 dol.

Metų eigoje rasėme straipsnius ir atsisaukimus spaudoje, Vasario 16-tos proga ir aukų reikalais siuntinėjome laiškus aukotojams ir igaliotiniams, lankiau vietoves ir atskirus aukotojus. Šių balandžio mėn. 16 d. buvo suorganizuotas Tautos Fondo informacinis suvažiavimas Toronto, kuriame dalyvavo VLIKO ir Tautos Fondo pirmininkai ir p. M. Noreikienė. VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis padarė pranešimą visuomenei, kuris buvo atidžiai išklausytas. Minėti svečiai suvažiavimui suteikė orumą. Suvažiavimas praėjo pakilioje nuotaikoje. VLIKO ir Tautos Fondo vadovybėms už atsilankymą dėkoju. Vasaros metu L.J.S. Ruošos Komitetui Ottavoje, iš Tautos Fondo buvo skirta auka 200 dol. ir duota 35 knygos "Soviet Genocide in Lithuania", kurios buvo išdalintos parlamento na-

Guatemalų vyriausybė paskelbė jaunų vyrų mobilizaciją. Manoma, kad dalis jų bus siunčiama Salvadorui išvalyti, kaip buvo išvalyta Grenada.

SOVIETŲ VALDŽIA SUTIKO NUSILEISTI RAKETŲ DERYBOSE

SEKANTIS PASITARIMAS ĮVYKS ATĖMANTI TREČIADIENĮ ŽENEVOJE, TOJ PAGIOJ VIETOJ

"BONA, Vakarų Vokietija. — Sovietų vyriausybė pranešė Vakarų Vokietijos kancleriui Helmutui Kohl, kad Sovietai sutinka daryti nuolaidas Ženevoje vedamuose pasitarimuose.

Sovietų valdžios atstovai Ženevoje vakar pranešė, kad jie nekveps dėmesio į 162 britų ir prancūzų raketų dabartinę derybose. Iki šio momento rusai reikalavo, kad britų ir prancūzų turimos raketos būtų įskaitomos ir derybų metu jos turėjo būti mažinamos. Dabar rusai įsitikino, kad derybos eina tarp amerikiečių ir rusų, tai nėra reikalo kelti klausimo apie prancūzų ir britų turimas raketas.

riams ir svetimų valstybių konsulams. Danutės Skukauskaitės dėka 5 knygos išdalintos Ottavos universiteto profesoriams. Jos pastangų dėka Eltos biuletenis anglų kalga yra siuntinėjamas Kanados parlamento nariams. Kai kurie jų atsuntė padėkos laiškus. Taigi, tokiu būdu Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje ne tik telkia lėšas laisvės darbams, bet ir stengiasi padėti VLIKui Lietuvos politinei laisvės bylai Kanadoje.
(Bus daugiau)

KALENDORĖLIS

Lapkričio 19: Elžbieta, Audronė, Dainotas, Malšė, Tautvaiša, Lėdrūna

Lapkričio 20: Feliksas, Rūtenė, Andė, Kurtautas, Guodė, Mansvitas, Raustė.

Lapkričio 21: Albertas, Vyngantas, Vaišnoris, Ryma, Eibaras, Gaukė.

Saulė teka 6:44, leidžiasi 4:20. Pūs šiaurės vėjas, gali lyti.

NULCZO COUSTEAU LAIVO STIEBAS

NEW YORK, N.Y. — Kapitonas Jacques Cousteau niekad ne tikslu neplaukiojo. Šį kartą jis plaukė 44 pėdų ilgio laivėliu per Atlantą. Viskas ejo tvarkingai, kol jis pradėjo artėti prie New Yorko. Miesto šviesų dar nesimatė, bet apskaičiavimai rodė, kad jie baigia perplaukti Atlantą ir artėja prie New Yorko.

Laivelis vadinosi "Vėjo malūnas". Visai netikėtai "Vėjo malūnas" įplaukė į tokią audrą, kad pradėjo visą laivą sukinėti. Netrukus pradėjo pliti lietus su perkūnija, kuris pradėjo sukinėti "Vėjo malūną" ir visai nulaūžė stiebą. Vėjas nulaūžė stiebą, bet laivelis nenuskendo. Atsilaukė ir pats kapitonas.

Tas pats laivelis savo motoru plaukia į Norfolk, Va. Ten atsirado ir Calipso padėti "Vėjo malūnui", jei reikėtų. Daugiausia jam pakenkė 20 pėdų bangos.

Sovietų inžinieriai, besinaudodami vergų darbu, pravedė pieno vamzdžius iki Pamarų. Kartais prie šio darbo dirbo 45,000 darbininkų. Pamariai yra 450 mylių į rytus nuo Maskvos. Dujoms stumti įrengta 40 stočių, bet apie Naujus metus veiks tik 17.

Prezidentas norėjo baigti geso kontrolę, bet Atstovų Rūmai atidėjo bylą ateinančioms metams. Tai reiškia, kad negalės kelti kainų.

Senatorius Gary Hart susirūpinęs, kad JAV bandys įsikšti dar į vieną valstybę, kaip įsikšti į Grenadą.

Amerikoje nuo cigarečių kiekvienas dešimtas žmogus miršta anksčiau, negu turėtų, apskaičiavo specialistai.

Salvadore, San Nicolas miestelyje nužudyta daug nekaltų žmonių.

Rūkantieji dažniausiai miršta nuo širdies priepuolio, užsikemša širdies vamzdžiai.

Ketvirtadienį iškėlė į padanges Balbeko šimtą kareivines

KETURI PRANCŪZŲ NAIKINTUVAI PADARĖ LABAI
DAUG ŽALOS IRANO ŠIMTŲ CENTRUI

ANDROPOVAS BUVĖ PAŠAUTAS PRIEŠ MĖNESĮ

MASKVA, Rusija. — Laikraščininkai patyrė, kad Jurijus Andropovas buvo pašautas prieš keturias savaites.

Brežnevo sūnus, keršydamas už jo sesers ir jo paties apšmeižimą, norėjo Andropovą nušauti. Andropovas turėjo sulaikyti žinias apie Brežnevo dukters ir sūnaus "kombinacijas". Jis žino, kad Sovietų Sąjungoje visi "kombinuoja". Sovietų ūkis dar nepagamina pakankamai produktų visiems išmaitinti. Algos neužtenka, tai žmonės negali išsiversti be "kombinacijų". Brežnevo sūnus norėjęs Andropovą nušauti, bet jo sargas sulaikė. Kulka pataikė į kairiąją Andropovo ranką.

Andropovas išvykęs už Maskvos. Jis yra užėmęs Chruščiovo "daug". Visa miško sritis saugoma čekistų. Niekas be specialaus leidimo negali įvažiuoti į "daugų" sritį.

FARMERIAMS UŽ PIENĄ PRIMOKĖS PINIGAI

WASHINGTON, D.C. — Senato naujai priimtas įstatymo projektas sako, kad šį kartą fermeriams turės mokėti grynais. Iki šio momento jie gaudavo įvairias lengvatas, bet senatoriai apskaičiavo, kad doleris gali atsiliepti gera prasme į visus krašto reikalus.

Kasmet pieno programai fermeriams išmokama 2.7 milijono dolerių. Statistikos duomenys rodo, kad paskutiniiais penkiais metais patarnavimai pabrango bent dešimt kartų.

Nežinia, ar šitas projektas bus Atstovų Rūmų priimtas. Be to, prezidentas dar gali jo nepatvirtinti.

DARBŲ SEKRETORIUS TURĖS LIUDYTI

NEW YORK, N.Y. — Teisėjas įsakė Darbo sekretoriui Raymond Donovan liudyti teisme prieš du unijos vadus. Pasirodo,

BEIRUTAS, Libanas. — Ketvirtadienį keturi galingi prancūzų naikintuvai iškėlė į padanges Balbeko pašlaitėje įrengtus Irano šimtą kareivines.

Prancūzų prezidentas Francois Mitterandas, atsikrėdęs į išgriautą prancūzų užsienio legiono štabą Beirute, pareiškė, kad reikės tiksliai nustatyti, kas išsprogdino prancūzų karių štabą Beirute, o vėliau jiems bus atkeršyta. Prancūzų karo jėgos negali dovanoti tokio žiauraus užpuolimo.

Prez. Mitterandas įsakė Beirute esantiems kariams tiksliai nustatyti, kas galėjo atvežti galingą bombą prie prancūzų štabo šiaurės Beirute ir kartu žuvo sprogimo metu. Užpuolimas buvo padarytas tą pačią dieną, kai buvo išsprogindintas JAV marinų štabas.

Marinams pavyko nustatyti, jog tai buvo Irano šimtų, pasiryžusių keršyti prancūzams už karo lėktuvų pardavimą Irako kariuomenės vadovybei. Prancūzai, Libano gyventojų padėdami, nustatė, kad Irano vyriausybė, suorganizavusi mirtį pasiryžusių šimtų grupę, pasiuntė į Libano šiaurę, netoli Sirijos pasienio, Prancūzai tiksliai nustatė, kurioje vietoje buvo apgyvendinti šimtai, pasiryžę keršyti už lėktuvų pardavimą Irako vyriausybei.

Prancūzų lakūnai turėjo tikslus planus ir buvo nustatyta, kur bombos turi kristi. Matyti, kad žala buvo padaryta didelė, nes visą popietį viena po kitos greitosios pagalbos mašinos skubėjo į artimiausias ligonines.

Prancūzai iš anksto pranešė amerikiečiams, kada ir kur jie rengiasi kirsti Irano fanalikus šimtitams. Prancūzai neduos ramybės šimtitams, kol jie neišvažiuos namo iš Libano.

kad 1970 metais tie unijos vadai įsakė dviem darbininkams — Louis Sanzo ir Amadeo Pedito atiduoti jiems gaunamą atlyginimą už darbą.

Prancūzijos prezidentas Mitterandas informavo žurnalistus apie Irano šimtų centro išgriovimą Balbeke.

Tautos Fondo Kanadoje pirmininkas A. Firavičius kalba VLIKO seime Detroito 1983 m. lapkričio 12 dieną.

DR. KAZYS BOBELIS KALBA APIE VLIKO ATLIKTUS DARBUS

Dr. Kazys Bobelis

(Tęsinys)

Prieš parlamento sesiją rugsėjo 25 d. 1982 metais buvo įteiktas VLIKO paruoštas memorandumas parlamento vadovybei, komisijų pirmininkams ir daliai (mums palankių) parlamento narių. Sausio 8 d. 1983 metais buvo įteiktas papildomas raštas.

Taip pat lietuviai social-demokratai kartu su kitų pavergtų tautų kolegomis padarė atitinkamą intervenciją Europos social-demokratų koalicijai dėl paremimo Pabaltijos valstybių rezoliucijos. Tai turėjo daug teigiamos naudos.

Labai efektingas buvo delegacijos fizinis dalyvavimas konferencijoje, nes visi užkalbintieji parlamento nariai labai atvirai ir noriai kalbėjosi su delegacijos nariais ir laike diskusijų plenumo sesijoj delegacija buvo pristatyta net kelių kalbėtojų.

Po rezoliucijos priėmimo VLIKO delegacija Europos Parlamente rėmose surengė priėmimą Otto von Habsburgui ir aktyviai diskusijose dalyvavusiems parlamento nariams. Pabaltiečių vardu aš padėkojau už jų pagalbą Pabaltijos valstybių laisvės kovoje. Dalyvavusių parlamentarų vardu atsakė Otto von Habsburgas, pabrėždamas, kad jis kels Pabaltijos valstybių klausimą, kol jos bus nepriklausomos.

1983 metų kovo 25 d. buvo pasiūstas memorandumas 10 Europos valstybių užsienio reikalų ministerijoms, kurioje yra E. P. nariai, prašant juos pradėti vykdyti Pabaltijos valstybių rezoliucijos implementaciją. Ministeriai savo sesijoj balandžio mėn. atidėdė rezoliucijos svarstymą atidėdė dėl būk tai nepalankių pareiškimų ir VLIKO įstaiga

aplinkybių Jungtinėse Tautose. Tuo metu ministerių sesijai pirmininkavo Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministris Hans-Dietrich Genscher.

Otto von Habsburg vėl pradėjo akciją paveikti ministerius teigiama linkme ir tai tebesitęsia. Su juo yra palaikomas nuolatinis ryšys. Jo man rašytam laiške rugsėjo 6 d. 1983 metais, atsakant į VLIKO kreipimąsi, sakoma: "More than ever I am convinced, that if we do not get discouraged, we shall finally succeed".

S. m. rugsėjo 14-15 dienomis inž. Venckus dalyvavo parlamento sesijoj Strassburge ir turėjo pasikalbėjimus su dr. Klepsch, Otto von Habsburg, Wadeking ir kitais dėl tolimesnės strategijos praktiškam rezoliucijos vykdymui. Taigi, dar reikės padėti nemažai darbo, kol rezoliucija pajudės toliau.

8 valstybės iš 10-ies Europos Parlamento narių Pabaltijos valstybių okupacijos nepripažįsta.

2) Helsinkio baigminis aktas - Europos Saugumo ir Kooperacijos Konferencija

1980 metų lapkričio mėn. 11 d. Madride prasidėjo antroji konferencija sekanti Helsinkio Akto vykdymą. Konferencija turėjusi baigtis 10-12 savaičių, bet, užstėję beveik 3 metus, iki 1983 metų rugsėjo 9 d., ir tik labai paviršutiniškas baigminis dokumentas buvo pasirašytas.

Šios konferencijos metu Sovietų Sąjungą ir jos stelaitai buvo kaltinami daug stipriau ir konkrečiau, negu bet kada anksčiau viešame tarptautiniame forume. Galima sakyti, kad Sovietų Sąjunga 3 metus išsėdėjo kaltinamųjų suole. Vadovas kaltinimų Sovietų Sąjungai buvo Jungtinės Amerikos Valstybės. Lietuvos, Latvijos, Estijos klausimas ir ten vykstantieji tautiniai bei religiniai persekiojimai buvo iškelti keliolika kartu. JAV Helsinkio komisijos iniciatyva, Sovietų Sąjungos persekiojamieji Helsinkio stebėtojų grupės nariai, tarp jų ir lietuviai ministrai, kurie yra E. P. nariai, prašant juos pradėti vykdyti Pabaltijos valstybių rezoliucijos implementaciją. Ministeriai savo sesijoj balandžio mėn. atidėdė rezoliucijos svarstymą atidėdė dėl būk tai nepalankių pareiškimų ir VLIKO įstaiga

Madridio konferencijos laikotarpįje VLIKas yra įteikęs du atidėdė dėl būk tai nepalankių pareiškimų ir VLIKO įstaiga

Otto von Habsburg

nuolatini informavo JAV delegaciją apie vykstantį persekiojimą Lietuvoje.

Prezidentui Reaganui buvo duota telegrama sąryšyje su Korespondentų nušėvimo, prašant tarp kitų, kad JAV nepasirašytų silpną Madrido dokumentą. Tačiau atsakymo negauta.

Aišku, nėra per daug ko vertinti vakarų valstybių galutinę poziciją, nes, apskritai daugelio kaltinimų Sovietų Sąjungai, nieko konkrečiai neatsiektu, tik sutarta vėl turėti pilnates konferenciją. Vienoje 1986 metais. Sausio mėn. 1984 metais turi įvykti pirmoji preliminarinė konferencija Stokholme.

Išvadoje - Helsinkio aktas yra reikšmingas forumas Europoje, kelti Sovietų Sąjungos vykdymus nusikaltimus ir reikalauti, kad ji vykdytų tai, ką pasirašė. Tik vakarai labai silpnai savo pozicijas gina, bet ir priimančią vakarų valstybių faktišką baimę ką nors stipriau iš Sovietų Sąjungos pareikalauti, Madridas buvo vakarų valstybių didelis propagandinis laimėjimas. Daug neutralių ir trečiojo pasaulio valstybių turėjo progos pažinti Sovietų Sąjungos nesiskaitymą su pasirašytais aktais ir jų laužymą.

Ir todėl, tik išeinant iš ilgai užsėdusio Helsinkio akto nagrinėjimo tarptautiniame viešame forume Madride ir jį išnaudojant išsivystė platesnė ir stipresnė anti-sovietinė reakcija Europos, Vakarų bloko ir neutralių valstybių tarpe privedusi prie paskelbimo 1982 m. Afganistano laisvės dienos - Europos Parlamento ir JA Valstybių ir JAV paskelbimo Pabaltijos laisvės dienos 1982 ir 1983 metais, Pabaltijos rezoliucijos priėmimą Europos Parlamente 1983 m. ir dabar įneštą JAV Senato ir atstovų rūmų rezoliuciją (Nr. SCR 80 ir Nr. HCR 192 - dėl Pabaltijos valstybių laisvo apsisprendimo). Minėti įvykiai, tiesiog neįmanomi prieš keletą metų, šandien aiškiai demonstruoja pamazų vykstantį Sovietų Sąjungos diplomatinį pralaimėjimą ir komunistiniai - imperialistinės sovietinės diktatūros didėjančią kompromitaciją. (Bus daugiau)

- Petrutis išvyko į Floridą, o iš Lietuvos parvažiavusi jo pavaduotoja Sakadolskienė iki gyvo kaulo kankina klausytojus.

- Egipto prezidentas nenori nieko bendro turėti su Gazos palestiniečiais.

Dr. Domo Krivicko pranešimas Detroito VLIKO seimui

(Tęsinys)

5. VLIKO pirmininkai - M. Krupavičius, J. Matulionis, A. Primakas, V. Sidzikauskas, K. Valiūnas ir K. Bobelis lankė JAV, Kanados, Pietų Amerikos, Australijos, Europos kraštus, supažindindami tų kraštų lietuvių visuomenę su Lietuvos laisvinimo problema ir megzdami ryšius su užsienio tarnybomis. Žymesnės delegacijos buvo suorganizuotos į Helsinkio ir Madrido konferencijas ir Europos Parlamento sesiją.

6. Paskutiniame dešimtmetyje laisvame pasaulyje padidėjo susidomėjimas Pabaltijos valstybių būkle. Šio susidomėjimo pagrindiniai pasireiškimai yra:

a. 1975 m. gruodžio 17 dieną Australijos vyriausybė ašaukė 1974 m. rugpjūčio 3 d. padarytą pripažinimą Pabaltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

b. 1979 m. rugpjūčio 23 dieną 45 pabaltiečiai paskelbė Maskvoje memorandumą, adresuotą Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, Sovietų Sąjungos, Rytų ir Vakarų Vokietijos vyriausybėms. Jame reikalaujama pasmerkti Molotovo-Ribbentropo paktą, laikyti jį niekiniu ir atitraukti sovietų kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

c. JAV Atstovų Rūmai 1979 metų lapkričio 13 d. ir Senatas gruodžio 20 d. priėmė sutartinę rezoliuciją Nr. 200, kurioje, pareiškė nuomonę, kad Prezidentas, tikrai taikiai Pabaltijos regione ir bendrai Europoje pasiekti, duoti instrukcijas JAV delegacijai Madrido konferencijoje, kad būtų siekiama pilnai įgyvendinti Helsinkio Baigminio Akto principai, liečiant tautų lygias teises apsispręsti ir kad JAV siektų kitų valstybių paramos ir bendradarbiavimo Pabaltijos valstybių nepriklausomybei įgyvendinti.

d. 1982 m. gruodžio 14 dieną Australijos Senatas priėmė rezoliuciją, raginančią Australijos vyriausybę paremti Pabaltijos valstybių klausimo iškilimą Jungtinėse Tautose.

e. 1982 m. liepos 28 d. 100 Kongreso narių kreipėsi į Brežnevą, ragindami, kad būtų baigta neįsėta sovietų okupacija Pabaltijos valstybių.

f. 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, siūlydamas Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerijoms perduoti Pabaltijos valstybių klausimą Jungtinių

Tautų Dekolonizacijos pakomisei.

g. 1983 m. birželio 14 d. JAV Prezidentas paskelbė Pabaltijos valstybių Laisvės dieną ir 1983 metų liepos 29 dieną įpareigojo JAV atstovus prie Jungtinių Tautų perduoti jo specialų pareiškimą apie Pabaltijos valstybių būklę Jungtinių Tautų nariams.

h. 1983 m. spalio 27 d. senatorius Dele pasiūlė Senatui priimti (pritariant Atstovų Rūmams) rezoliuciją, nukreiptą į Jungtines Tautas, kad būtų imamas priemonių išvesti sovietų kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, ir leisti joms laisvai pačioms nustatyti savo valdymo formą.

i. Švedijos ir Danijos Parlamentuose buvo padaryti paklausimai apie šių kraštų vyriausybių poziciją Pabaltijos valstybių okupaciją.

j. Padaryti pakartotini pareiškimai Madrido konferencijoje ir Jungtinėse Tautose, smerkiantys Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją, bei nuolatinis žmogaus ir tautų teisių pažeidimus Pabaltijos valstybėse.

(Bus daugiau)

IS SENESNIU ŽMONIŲ PASAKOJIMŲ

Ieškojo arklį - surado mešką

Pradžioje pereito šimtmečio Lietuvos kaimus lankydavo taip vadinami lokininkai, kurie vedžiodavo trėneruotas meškas ir

rodydavo su jomis visokias nu-
merius.

Taip 1820 metais Žagares parapijoje, Versių kaime, pas vieną ūkininką įsiprašė nakvynėn lokininkas. Ūkininkas turėjo gerai uždarytą jautą, kurioje nakties metu laikydavo arklius. Svečias išsėdėjo, kad jautą užleistų meškom, o arklius nuvestų į paprastą tvartą. Taip buvo ir padaryta.

Bet nakties metu du čigonai buvo nužiūrėję pavogti to ūkininko arklius. Su padirbtu raktu jie atidarė jautos duris ir tame soje pradėjo ieškoti arklių. Vienas čigonas užlipo meškai ant kojos ir toji jį kaip bematant suspaudė. Antroji meška pagavo kitam čigonui už peties ir kadangi ji buvo prižiūta, tai toliau negalėjo pasiekti. Čigonas palietęs ranka meškos snukį, pamainė, jog tai velnias ir net buvo pažadėjęs jam savo dūšią, kad tik paleistų.

Jam pasisekė išrpti, bet išėjęs į lauką jis parkrito iš iėgščio. Ten jį ir surado rytmetyje šeimininkai. Pirmasai gi čigonas jau buvo negyvas jaujoje.

Triaminic® Syrup
Triaminic® Tablets
or
Triaminic-12® Tablets
For Allergy Relief
that's nothing to
sneeze at.

© 1983 Dorr Laboratories, Division of
Sandoz, Inc., East Hanover, New Jersey 07936

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

- SLA - atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.
- SLA - išmoko daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.
- SLA - apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nieško pelno, nariams palankia tik savisašos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
- SLA - apdraudžia ir Taupomąją apdraudą - Endowment Insurance, kuri ypaci naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jį gyvenimo pradžiai.
- SLA - vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudos suma temoka tik \$3.00 metams.
- SLA - knuopu yra visoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės knuopų veikėjas, jie jums mielai pasakys ir SLA įrašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet neseniai, Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macidino, P. Joniko, V. Stankos, J. Rankio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šleikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varskūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir kn. kn. kn. pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Idomi skaityti ir nedainuojan tiems, gerinant autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašas Juozo Adomaičio - Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirnelėmis. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$1.

• LIETUVIAKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabalgioje duodamas rėtovardžių pavadinimai ir jų vertimai į vokiečių kalbą. Labai sandingoji 338 pusl. knygoje yra Rytprūšių šeimėlapis. Kaina \$5.

• KĄ LAUKIA LIMA, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietą neprik. Lietuvoje ir pamalesiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$2.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a fargio Jalinako knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir posiją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$6.

• MATYRINIS NOVELAS, M. Zoschenko kūryba, J. Valačia vertimas. 306 pusl. knygoje yra 40 smagusių novelių. Kaina \$3.

Knygos parduoda Naujienos, 1789 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakymai patal. girdėti skambinti 364-0000

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

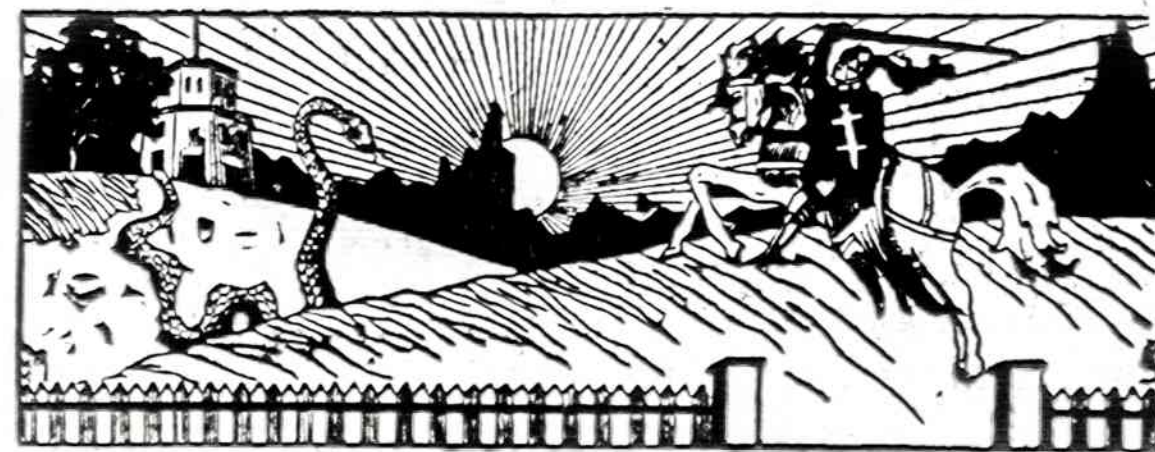
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Inž. LICDAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir, bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kietas viršelias. Paltas \$2.

NAUJIENOS

1789 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

Iš Lietuvos ūkininko pramokau skanius obuolius auginti

Jonas Jokubonis

Kubiliuose jokios mokyklos nebūvo. Kubilių vaikai eidavo nie į Papilio mokyklą. Bet pas mus, namuose, reikaliu taip susidėjo kad Lietuvoje, Papilio mokykloje aš tikrai kelias dienas buvau. Mokyklon pradėjau eiti labai vėlai. Žiemą turėjau padėti vežti rąstus, o pavasarį turėjau eiti ganyti. Mokytiš nebūvo laiko.

Bet aš vis dėlto lietuviškai skaityti pramokau. Aš įsivaizdavau, kad lietuviškai aš galėjau gerai skaityti. Mano tėvas, besimokydamas Papilyje, o vėliau Biržuose, pramoko lenkiškai ir rusiškai. Žmonės, pas kuriuos gyveno, kalbėjo lenkiškai, o mokykloje — viskas buvo rusiškai. Rygoje, be šių dviejų kalbų, jis dar pramoko ir latviškai. Bet namie jis kalbėjo lietuviškai. Visi Kubiliai kalbavo lietuviškai.

Iš dėdės Jono, motinos brolio,

taikė kelios labai tankios obelys. Aš nutariau pabandyti ir tankumynus praretinti. Man reikėjo niekam nesakyti ir šakas nupiaustyti, bet aš visiems pasigyriau, ką aš darysiu. Mano brolis man sakė:

— Tokias šakas nupiaustant tu gali obelės visai pagadyti. Tu priausyti nemoki. Kai apipiaustysi, tai vaisių jos gali visai neturėti.

— Reikia išbandyti, tada žinosi, atsakiau.

— O kai medis visai išdžiūš, ką tada padarysi?

— Jo vėlį kitą pasodinsim, — atsakiau.

— Tu man obelį neliesk! — tarė brolis Jokubas. Jis buvo už mane vyresnis, tai man viską įsakė. Jois apie medžius jis nieko nežinojo.

Vieną rudenį dieną mano brolis nutarė su motina nuvažiuoti į tolimesnį giminių vestuves. Motina sutiko ir nutarė su Jokubu nuvažiuoti. Mus visus — mano šėseris ir mane nutarė palikti namie, o jiedu nutarė nuvažiuoti į vestuves.

Važiuoti — gerai, bet neturėjo pinigų. Brolis, kaip ūkininkas, nutarė pinigų pasiskolinti pas kaimyną. Be pinigų važiuoti į vestuves nepatogu. Reikia ką nors ir broliams pavežti. Brolis nuėjo pas kaimyną, pasiskolino 8 rublius ir išvažiavo į vestuves.

Man nepatiko, kad jiedu išvažiavo į vestuves. P pinigų nebūvo, o jiedu, brisdami į skolas, į vestuves išvažiavo. Kai išvažiavo, tai aš nutariau kelių obelių šakas praretinti. Taip ir padariau. Atsinešiau kopečias. Pirmiausia praretinau šakas, įlipęs į pačią obelį, o vėliau praretinau su kopetėmis. Mano jaunesnioji sesuo matė, kaip aš šakas piausčiau. Jai nepatiko, bet ji nieko padaryti negalėjo.

Nesėjo brolis ant rytojaus parvažiuoti iš vestuvių, sesuo jam ir pasakė, kad aš, bešeimininkaudamas, pradėjau obelį genėti.

aš gaudavau Lietuvos ūkininką pasiskaityti. Ten būdavo gerų ir naudingų raštų. Aš juos noriai perskaitydavau.

Lietuvos ūkininke būdavo įvairių skyrių: viename skyriuje rašydavo apie sodus, kiškuose duodavo gerų patarimų apie žemę. Viename skyriuje radau aprašymą, kas daryti, kad vaisiniai medžiai būtų naudingi, duotų skanesnius vaisius. Jeigu obuų šakas būdavo labai tankios, tai tokios obelys niekad neduodavo gerų vaisių. Kur šakas labai tankios, tai obuoliukai būdavo mažiukai, beskanūs.

Lietuvos ūkininkas praretavo šakas praretinti, kad vienai kitai neklindytų. Laikraštyje buvo aprašyta, kokių peiliu tas šakas nupiaustyti, kaip peilį laikyti rankoje, kad neįsipaistum, o bereikalingą šaką gražiai nupiautum.

Mūsų sodyboje kaip tik pasi-

Vytautas Ignas

Grafika

— Ką? Tu obelį pradėjai genėti? — suriko jis ant manęs.

Aš jau žinojau, kad bus pirtis. Neaukiau, kol jis ką sučiups į rankas. Vos jis prasižijo, aš sprukau laukan pro jo kojas. Jis man spyrė, bet nepataikė. Aš jau buvau colį toliau nuo ogės negu jis pasiekė. Kurį laiką nesmaisiau jam po kojom. Užgęs, jis buvo išvargęs. Atsigulė primigul, o kai pradėjo, ai apie obelį užmiršo.

Tikiai rudenį, kai jau prisirpo gražūs, geitoni ir dievali obuoliai, tai parinkęs gražesnius, jam daviau, kad paragautų.

— Obuoliai visai kitokie...

Daug didesni ir saldiesni, — tarė jis, traškindamas skanų vaisių.

— O atsimeni, ką tu man sakai, kai šakas nugėnėjau? — aš paklausiau.

— Bene jos nuo šakų apiplausymo gali pakeisti skonį? — Dabar pats matai, — atsakiau. Jis nenorėjo tikėti. Netikėjo net ir tada, kai užtikrinau, kad iš Lietuvos ūkininko išmokau. Mano brolis skaityti nemėgo, bet jam patiko į vestuves važinėti. Jis pamėgo degtinę, o apie skaitymą tai ir klaidytų nenorėjo.

Jonas Jokubonis

ZVILGSNIS Į JAV POLITINIUS VINGIUS LIETUVOS ATZVILGIU

Dr. KOSTAS R. JURGELA,

VLIKo viceprim. polit. reikalams

(Tęsinys)

Valstybės sekretorius John Foster Dulles, Lietuvoje lankęsis su Normanu Davis suderant Klaipėdos Krašto Statutą, nesiryzo ginti Vengrijos, kai vengrai sukilo, o ir po to "privatų piliečių" vedamas "Išlaisvinimo radijas" pasivadino "Laisvės Radiju". Po Dulleso, apirimo kalbos apie "geležinės uždangos nurlinimą atgal".

Paskesnis valst. sekretorius kongresinei komisijai menkino "Pabaltijo" klausimą. Romo Kalantos susiejinimas Kaune, rykės prezidento Nixono viešnagės Maskvoje metu, nepaveikė nei prezidento, nei jį lydėjusio valst. sekretoriaus. Pastarasis savo laiškuose Lietuvos Pasitiktui Vasario 16 priga gyre lietuvių indėlį Amerikai, tačiau kėlinėjo pastangą Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei. Lik generolas Alexander M. Haig padėję atitaisė. Tačiau ir dabar neleidžiama į Lietuvą transhuoti "Laisvosios Europos" bangomis, tik sovietinėms tautyboms skiriamas "Laisvės radijas" keina išskirti, o gal jau išskyrė, tarianti autonoimį "Pabaltijo Respublikų Skyrį".

Taciau Kongrese niolai febsireiškla gyvas domėjimasis Lietuvos ir jos šiaurinių kaimynų klausimu. Kongrese pravedus atitinkamas rezolucijas, suteikė galimyb-

prezidentas Reaganas jau antriais metais išleido "Pabaltijo Laisvės Dienos" proklamaciją. Šiomet, minint Lietuvos, Latvijos ir Estijos de jure pripažinimo 51-ąsias metines, prezidentas Reaganas gyvų žodžiu apie tai kalbėjo ir JAV atstovei Junglinėse Tautose pavedė jo pareiškimą paskleisti tarp kitų narių valstybių "kaipo Jungtinių Tautų dokumentą" — t.y., J.T. sekariate sėdį rusai negalės jo užsėpti, kaip jie 1972 m. nuslėpė Lietuvos žmonių skundą su 17,03 parašais. Savo kalboje prez. Reaganas priminė ir Europos Parlamento rezoliuciją, priimtą š.m. sausio 13 d.

Kelias į Europos Parlamentą buvo pramintas VLIKo atstovo nž. Adolfo Venskiaus ir ministro Alberto Geručio, ir dabar VLIKo Valdyba gyvai pasidarbavo tuo reikalu, kuris tarsi pažadino Europos sąžinę. Išigiję tvirtą įsitikinimų draugų Europos Parlamento narių tarpe, turėsime naujų progų ten pasireikšti. Tarp kitko, dabar VLIKo pirmininkas delegaciją į Europos Parlamentą, kaip ir anksčiau į konferenciją Madride, sukvietė kelių kraštų uatvių veiksnų atstovus.

Tenka pažymėti, kad ir Helsinkio susitarimai, kuriais Maskva tikėjosi laimėti tarptautų pripažinimą savo "dabartinis atitinkamas rezolucijas, suteikė galimyb-

bes viešai kelti žmogaus teisių pažeidimus Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Tik Madride, peržvalginėje konferencijoje, pasidare finansoma atskleisti Sovietų vykdomus savo įsipareigojimų pažeidimus, jų tarpe ir tautų apsisprendimo srityse. Mišrioji JAV Senato, Atstovų Rūmų ir vyriausybės komisija jau dviem atvejais vienbalsiai nominavo "sąžinės kalinį" ir kankinį Viktorą Petkų Nobelio premijai gauti.

Harvardo universiteto profesorius Richard Pipes, lenkas, kelis metus dirbęs Krašto Saugumo Taryboje, pasikalbėjime su Paryžiaus lenkų žurnalo Kultura atstovu (š.m. birželio laidoje) apie "Lenkiją ir SSSR Baltųjų Rūmų perspektyvoje", teigia, kad prez. Reaganas "pakeitė Amerikos nusistatymą Sov. Sąjungos atžvilgiu. Pavyzdžiui, 1956 ir 1968 metais JAV nieko nedarė pastoti kelią sovietinei invazijai į Vengriją ar Čekoslovakiją. Nebuvo jokių sankcijų. Carterio paskelbtą grūdų embargo nepavyko išlaikyti, nes trys kiti stambiausi grūdų tiekejai — Kanada, Argentina ir Australija neprišidėjo. Kai dėl dujotiekio nutiesimo — europiečiai nesutiko sulaukyti".

(Bus daugiau)

RUDNOSIUKAS

(Tęsinys)

Naktį pabudęs Rudnosiukas nerado Antano bamboje. "Tai nedidelis" — pagalvojo jis, — "Tikriausiai galvoje". Ir supykęs sušuko nerudnosiuokiu balsu: — Antanai, marš į savo lovą!

Taciau pavėluoti žodžiai nuskrido pavėjui. Kitą naktį Marijona pagimdė Petrą, Marytę ir Anuprą. Du Rudnosiukas apgyvendino pažastyse, o trečią — tarp kojos ketvirto ir mažojo pirštelio.

Namuose mažieji verkdamo, Antanas ir Marijona bėgdavo jų raminti, o Rudnosiukas tyliai klausėsi ir šypsoi.

Po viso to, kitą rytą pas Rudnosiuką į svečius atvažiavo drg. Ežys ir drg. Ežio žmona. Rudnosiukas jiems padovanojo amžinam draugavimui Petrą, Marytę ir Anuprą. Svečiai išvažiavo laimingi labai ir be galo.

Prieš užmigdamas Rudnosiukas dar girdėjo, kad galvoje šnibžda Antanas su Marijona. O rytą pabudęs jis kaip visada pasakė — "Labas rytas", bet atsakymo neišgirdo. Ir bamboje, ir galvoje viešpatavo tylą. Antano ir Marijonos nebebuvo. Geriau apsidairęs, Rudnosiukas rado rąstelių bamboje:

Išėjome į žmones:

Tada Rudnosiukas pastatė mažą paminklą savo galvoje, pa-

šedmo gelyje... Dėdė, dėdė, brangi draugų Antano ir Marijonos atminimui atminimu". Kaip baisu, tada dar pagalvojo Rudnosiukas, kai rytą pabudęs neturi kam pasakyti "Labas rytas"...

Rudnosiukas ir poezija

Rudnosiukas labai mėgo poeziją. Bet kartą, kai jį suvažinėjo, jis nutarė daugiau niekada nerašyti eilėraščių, eidamas per gatvę, o pirmadieniais žiūrėti "Keliai, mašinos, žmonės". Tačiau jis neturėjo televizoriaus, todėl šių nutarimų nevykdė.

Rudnosiukas norėjo būti poetu, bet paskui užaugo. Be to, jo poezijos nemėgo kritikas Šernas ir satyrikas Kupranugaris. Rudnosiukui Kupranugario kūryba irgi nelabai patiko, jis mėgo Mačakovskį. Tai darė lemtingą įtaką jo gyvenimė.

Miške vykdavo festivaliai — poezijos, prozos ir šokinėjimai per virtuvę. Kartą Rudnosiukas užėmė pirmą vietą šokinėjime per virtuvę. Tai tas jį paskatino mesti poeziją ir užsiimti festivaliais. Bet jis jau nebeturėjo atsakomybės jausmo, todėl rašė eilėraščius.

Kartą, kai šalia jo nukrito ledo gabalas nuo stogo, Rudnosiukas parašė:

Baisu, kai ledai
Krinta gabalais
Mažiams Rudnosiukams
Ant gatvių, basu...

Ir šis eilėraščių festivalyje, skirto tarptautiniam vaikų mečiams, užėmė pirmą vietą. Mat, kritike Žužė išauškino karo grėsmę vaikams atspindžius draugo Rudnosiuko poezijoje.

Rudnosiukas ir skulptūros

Rudnosiukas labai mėgo skulptūras. O kadaigi jis turėjo rankas, (taip visą laiką jam sakė. Ežys), tai pabandė ką nors padaryti savo rankomis.

(Nukelta į šestą puslapį)

Great American Dream Machine.

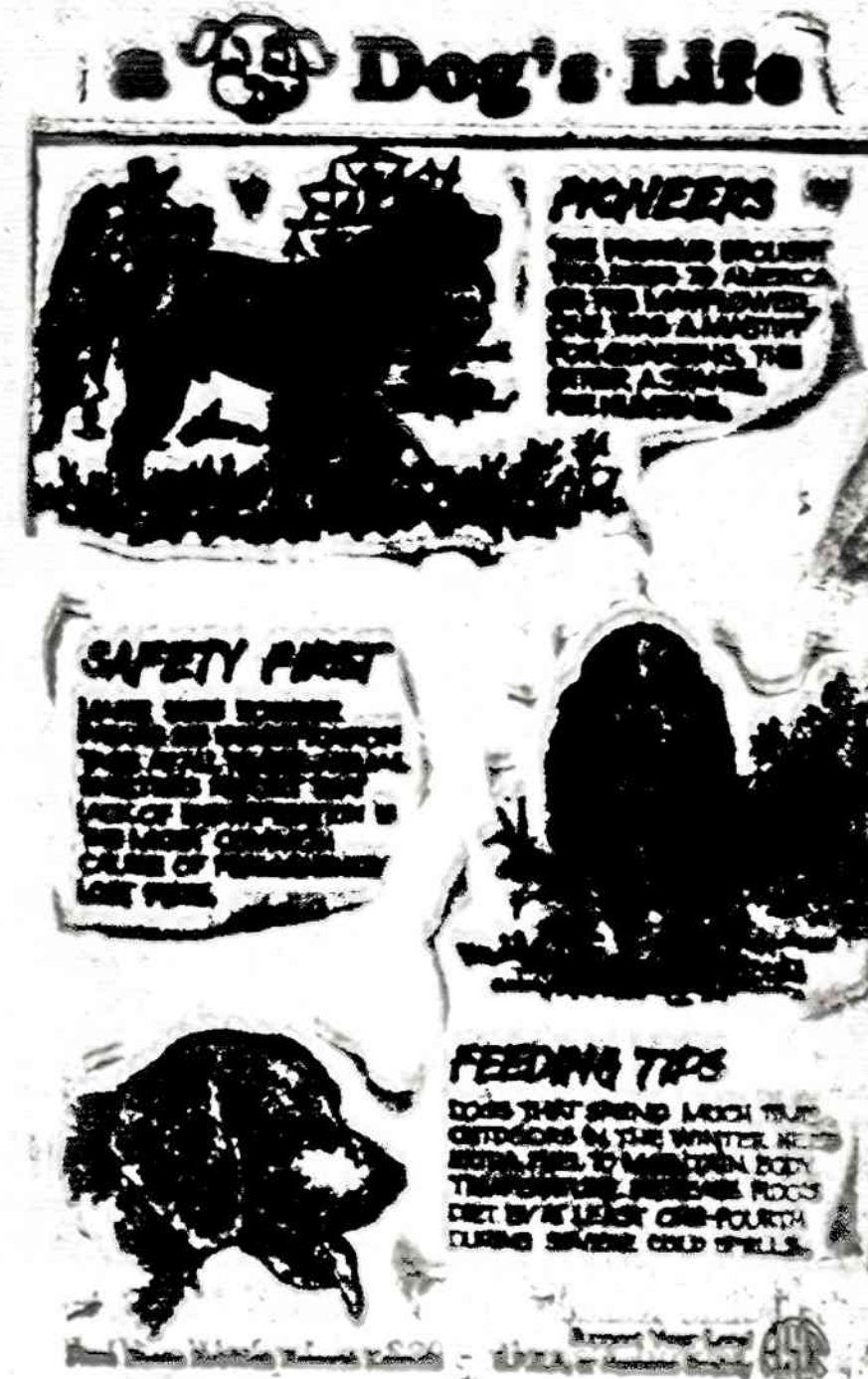

There's a big place that is made of dreams. And U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy Bonds in your payroll plan or by buying the Payroll Savings Plan where you work. Or the U.S. Savings Plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Take stock in America.

U.S. Savings Bonds are sold by all banks and post offices.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
By The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37404000

As of January 1, 1980
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per
six months, \$12.00 per 3 months. In
other USA localities \$40.00 per year,
\$22.00 per six months, \$12.00 per
three months. Canada \$45.00 per year;
other countries \$48.00 per year.

metams \$40.00
pusi metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kanadoje:
metams \$45.00
pusi metų \$24.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsieniuose:
metams \$48.00
pusi metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius, pirmadienius ir šven-
tadienius. Leidžia Naujienų Bendro-
vė, 1739 So. Halsted Street, Chicago,
IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius,
nuo 9 val. rytą iki 5 val. popiet, šeštadieniais — iki 12 val.

Visos organizacijos remia VLIKą, išskyrus komunistus

Vakar pradžioje skelbtą dr. Domo Krivicko pranešimą Detroito vykusiam Vyriausio Išlaivinimo Komiteto seimui. Šiandien ir rytoj paskelbime šio pranešimo tasą.

Naujienose paminėjome, kad dr. D. Krivickas yra VLIKO pirmininko pavaduotojas ir kad jo pranešimas mums visiems yra svarbus. Norime atkreipti skaitytojų dėmesį į tą faktą, kad VLIKą remia visos Amerikos lietuvių organizacijos, išskyrus komunistines.

Stalinui ir Ribentropui Maskvoje pasirašius slapta susitarimą pasidalyti Pabaltijai valstybes, Amerikos lietuviai labai griežtai protestavo prieš šį susitarimą ir reikalavo, kad Sovietų karo jėgos būtų atšauktos iš rusų bei vokiečių pavergtos Lietuvos. Strateginiais sumetimais Vokietija buvo pasilikusi dalį Suvalkijos, bet netrukus už stambia sumą Vokietijai, Suvalkija vokiečių buvo perleista Sovietų Sąjungai.

Sovietų Sąjunga pirmoji protestavo prieš Amerikos lietuvių Tarybos organizavimą. To meto Amerikos lietuvių spaudoje buvo pasisakymų prieš šitoki Sovietų valdžios protestą.

Reikalas visiškai išryškėjo, kai japonai netikėtai užpuolė Amerikos karo laivus Honolulu uoste. Antanas Bimba tą dieną buvo netikėtai užklyptas Washingtonė. Jis buvo atvykęs į Amerikos sostinę protestuoti prieš nacių Vokietiją. Bimba į Washingtoną atvyko su būreliu komunistų ir iš anksto paruoštomis vėliavomis bei plakatais. Jis neturėjo laiko ištiesti savo plakatą, kai japonai užpuolė Pearl Harbor uoste stovėjusį Amerikos karo laivyną. Tada išryškėjo, kurioje pusėje buvo lietuviai komunistai.

ALTas apjungė ne tik Amerikos lietuvių, bet šioje kovoje ALTas bendradarbiavo ir su Lietuvos žydais, protestavusiais prieš Sovietų karo jėgų okupaciją Lietuvoje.

Lietuvos žydai, dirbusieji Lietuvos diplomatinėje tarnyboje, padėjo paruošti protesto rezoliucijas.

Dr. Domas Krivickas šitaip pranešė VLIKO seimui apie VLIKO bendradarbius Amerikoje. Jis parašė:

"3. VLIKO Valdyba, keičiantis tarptautinėms sąlygoms, bendradarbiaudama su diplomatinė ir konsularinė tarnyba, ALTu, Laisvės Komitetu, Pasaulio Lietuvių Bendruomene, atskirų kraštų bendruomenėmis ir organizacijomis, memorandumais, laiškais ir asmeniniais be atvangos kreipė laisvojo pasaulio vyriausybių, tarptautinių organizacijų ir institucijų dėmesį į Sovietų Sąjungos įvykdytą Lietuvos aneksiją kaip tarptautinį nusikaltimą ir reikalaujama imtis priemonių, kad sovietai pasitrauktų iš Lietuvos ir būtų atstatytas Lietuvos suvereninių teisių vykdymas."

ALTas visą laiką buvo ir tebėra pats stipriausias Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo Komiteto ramstis. Stiprus jis todėl, kad ALTą sudaro kelios didelės ir galingos organizacijos. Pirmon eilėn ALTas sudarytas iš ilgus metus Amerikoje veikusių politinių grupių (partijų), kovojusių už Lietuvos laisvę pačioje Lietuvoje, o vėliau ir Amerikoje. Amerikoje veikė Leonardo Šimučio vadovaujama Chicago lietuvių Rymo katalikų federacija ir visa eilė kitų katalikiškų organizacijų. Amerikoje veikė dr. Pijaus Grigaičio vadovaujama Lietuvių Socialistų Sąjunga, Miko Vaidylos vadovaujama Lietuvių Sandara, dr. Stepono Biežio vadovaujama Tautinė Sąjunga, Povilo P. Dargio vadovaujamas Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, adv. J. Mack vadovaujamas A. Rymo Katalikų Susivienijimas ir visa ilė kitų organizacijų, komitetų, draugijų. Prie ALT organizacijų priklauso visa eilė buvusių Lietuvos piliečių nelietuvių. Su ALTu bendradarbiauja Lietuvoje gimę ir lietuviškai kalbantieji žydai, SLA eilės yra visa eilė Lietuvos lenkų, karaimų, vokiečių, gyvenusių Lietuvoje ir kalbančių ar suprantančių lietuviškai. Su ALTu glaudžiai dirba ir Mažosios Lietuvos bei prūsų lietuviai. Jis yra ir VLIKE. ALTas, remdamas VLIKą, įtraukia į rėmėjų eilės ne tik Lietuvos lietuvių, bet ir visą eilę Lietuvos lenkų, vokiečių ir kitų tautybių bei tikėjimų žmonių, gyvenusių Lietuvoje.

Iš dr. Krivicko paruošto pranešimo aiškėja, kad VLIKą remia ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Bendruomenė yra pagrįsta kitokiais pagrindais, negu ALTas. Bendruomenės vadovybei nerūpėjo kitų tautybių žmonės, gyvenusieji, kalbantieji ar suprantantieji lietuviškai. Jiems rūpėjo apjungti visus lietuvius. Jie turėjo būti pakankamai tolerantiški, kad galėtų sutalpinti vienoje organizacijoje visų tikėjimų lietuvių. Bet jie nerado bendros kalbos. Bendruomenė užgožė viena katalikiška grupelę, įsivaizdavusi, kad daugiau žino, daugiau gali, todėl ir privalanti tai Bendruomenei vadovauti. Bet Bendruomenė nepajėgė visų apjungti. Bendruomenė negali būti palaida bala. Joje turi būti šioji tokia tvarka. Joje turi būti priimti tolerancijos principai, turi būti demokratinė savivalda. Užtat dabar yra dvi Bendruomenės. Vienoje yra palaida bala, kurios vardu kalba keli frontininkai, o kita persiorganizavo ir vadinasi Reorganizuotoji Bendruomenė. VLIKO vadovybė moko abi Bendruomenes įtraukti į rėmėjų eilės. VLIKą sveikino dr. Vytautas Dargis, Reorganizuotos Bendruomenės valdybos pirmininkas, ir dr. Antanas Butkus, neorganizuotos Bendruomenės pirmininkas.

Be to, VLIKą remia visa eilė kituose kraštuose įsteigtų Bendruomenių, kaip Didžiosios Britanijos, Australi-

VL BAKUNAS

PASTABOS IŠ TOLO

Nuotraukoje: viduryje Povilas Petraitis, jo dešinėje Vladas Šimoliūnas.

F. Petraičio liūdna šeimos sukaktis

Š. m. spalio mėn. 8 d. Los Angeles Tautiniuose namuose buvo paminėta Povilo Petraičio šeimos liūdna sukaktis — keturi metai nuo Povilo žmonos Julijos Petraitienės mirties. Susirinko apie 30 P. Petraičio kvietimų jo visuomeninės veiklos bendradarbių ir draugų bei kaimynų — prisiminti Juliją Petraitienę ir paminėti tą liūdną 4 metų sukaktį. Susirinkusieji buvo daugumoje radijo valandėlės (P. Petraitis yra stambus valandėlės rėmėjas — sponsorius) darbuotojai, SLA 75-tos kuopos, kurios jis dar neseniai buvo pirmininku valdyboje, taip pat Amerikos Lietuvių Piliečių klubo, kurio jis taip pat ilgus metus buvo pirmininku, valdyba ir bendradarbiai, bei artimesni ar tolimesni kaimynai, su kuriomis Petraičiai tekdavo dažniau susitikti ir bendrauti visuomeninės veiklos ir šeimyninių santykių aplinkoje.

Progai tinkama, pagerbiauti velionę Juliją Petraitienę, o taip pat ir Povilą Petraitį, žodį pasakė: Radijo Klubo pirmininkė žurnaliste-rašytoja R. K. Vidžiūnienė, SLA 75-tos kuopos dabartinis pirmininkas Vladas Šimoliūnas (jis pirmą kartą pareigą perėmė iš P. Petraičio), Amerikos koks politiniame ir socialiniame Lietuvių Piliečių klubo pirmo gyvenime labai svarbią rolę lo-

jos, Pietų Amerikos valstybių, ir kitos.

Reikia pripažinti, kad VLIKO vadovybė mokoje rasti bendrą kalbą su labai didele daugybe lietuviškų organizacijų.

VLIKas yra sudaręs komisiją, vadovaujamą inž. Liuto Grinaius, tartis su mažą grupelę frontininkų, pretenduojančių valdyti A. Butkaus vadovaujamą Bendruomenę. Jeigu su ta grupele nebus galima susitarti, tai reikalą turės spręsti pirmininkas dr. Butkus. Jeigu pirmininkas remia VLIKą, tai negalės mažą grupelę neklausyti VLIKO paskirtos komisijos nurodymų. Pirmininkas turės paskirti tokių komisijų narius, kurie turės prisilaikyti tvarkos.

bandiamie darbininkų "judėjime" — organizavime ir jų stovavime į kopę į gėtinai aukštas pozicijas, užėmęs unijų gyvenime vadovaujamą vietą, nors tai buvo tik regionaliniai postai. Kiek lietuvių Amerikos darbininkų unijų vadovaujamose (nors, ir tik vietinių lokalių) postuose turime? Žinau kitą — Stelą Baklėnę, taip pat ilgai — "Naujienų" bendradarbę (ankščiau), kuri savo profesijoje taip pat buvo įkopusi Amerikos unijų, vietinių lokalių vadovaujamą vietą. Taigi — Povilas Petraitis nėra eilinis senosios kartos veikėjas, kurių dėka mes ("dykukai") čia atvykę radome viską ką senioji ateivių karta sukūrė: mokyklas, laikraščius, centrinės organizacijos, parapilias, bažnyčias, lietuvišką istoriją Amerikoje ir visą. Povilas Petraitis yra viso to simbolis. Jam, kad ir šia liūdna sukakties proga, priklausom mūsų padėka ir pagarbą. Tai ir buvo šiame liūdname sukakties minėjime jam labai aiškiais žodžiais pareikšta.

Minėjimo eilga, prie pietų stalo, pravedė P. Petraičio artimiausias patikėtinis ir patarėjas Vladas Šimoliūnas.

Povilas Petraitis nuosirdžiu žodžių visiems padėjo už dalyvavimą šiuose gedulo pietuose, už brangų jo žmonos Julijos atminimą, jam parodytą draugiškumą ir pagarbą.

Buvo balsas — kokių nebūto...

Los Angeles, įvairiais metų laikotarpiais ir įvairiais vardais bei "lozungais" turime balių. Jai daug, bet jie visi panašūs vienas kitam, gal keičiantis juose buvusį svečių skaičių ar kiek kitokiai baliaus programai. O vis dėlto spalio 16 d. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos metinis metinis banketas-balius (savoje salėje) — buvo balius kokio nebuvo: rekordinis svečių ir dorių skaičius. Gerai išgarsintas per spaudą, radiją, pamokslus, balius sutraukė tiek publikos, kad šeiminkai vargiai tegalėjo salėje prie stalų sutalpinti: svečių buvo net 360 — tai rekordinis skaičius iš visų ir visur čia rengtų balių. Kaip ir visi parapijos rengiami balių, taip ir šis patrauklio publikos tarpe sukėlė ir tuo, kad meninei programai atlikti buvo pakviesti kanadiečiai: Montrealio meragė (Jurkute, Ruffo ir Jaugelytė) trio, vadovaujamas muziko Aleksandro Stankevičiaus. Meno dalies programai vadovavo vietinė solistė Vita Polikaitytė-Vilkienė.

Po gero koncerto — prasidėjo geri pietūs: šalti užkandžiai su (Nukelta į 5 psl.)

J. Pušėnas

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

— Ir aš taip maniau, kol daug laiko dar buvo. Sakiau, tegul jis myli dar kurį laiką slapta, o paskui atsiras progą, mes pradėsime susitikti ir greitai būsime laimingi. Bet dabar visi mokslo metai praėjo. Jau tuojau baigiamė progimnaziją ir išsiskirstysime. Dabar jau baigta. Juk aš negaliu jam sakyti, kad aš jį myliu, mes nesiskirkime, jei jis nieko man nesako.

Ji vėl pradėjo šluostyti gausiai pasirodžiusias šviežias ašaras.

— Jadzyte, o kodėl negalėtum tu pirmoji pasakyti, kad jį myli? Juk tu pati man sakai, kad kiekviena mergaitė turi teisę mylėti. Taigi, jei ji turi teisę mylėti, argi ji neturėtų teisės pirmoji pasakyti savo numylėtajam, kad ji jį myli? Juk tokia nuomonė yra klaidinga. Kodėl vyras turėtų būti visur pirmas, drąsus ir visur laimėtojas? Gamta jo tokiu nepadarė. Mes matome, kad sugebėjimai moksle ir darbe vyrų ir moterų yra ma daug lygūs, taigi lygiomis save ir laikykime. Ar ne taip, Jadzyte?

— Žinoma, taip. Man niekad ši tiesa neatejo į galvą. Juk iš tikrų, niekas kitas negali uždrausti mergaitę pirmą išreikšti savo meilę, kaip tik kiti ją puikyną. Ji mano, kad vyras turi jos

meilės prašyti ir būti jai dėkingas, jei ji savo meilę teikėsi jam padovanoti. Juk tikroje abipusėje meilėje mergaitė vyras yra tiek pat brangus, kaip vyrui mergaitė. Atleisk man, Maryte, kad aš taip verkšlenu. Juk tu daug daugiau dėl Mečio iškenėjai ir tai laikais. O aš nieko daugiau neturiu, tik jo eileraštį, ir jau ašaras lieju. Tikrai man gėda, — ji atsistoja, pasitaiso plaukus ir tvarkosi knygas.

— Visos mes esame silpnos, — pasakiau, ir išėjau prie savo pareigų.

Praėjo puiki vasara. Žydėjo gėlės sode, kvepėjo grėbiamas šienas lankoje, ir gulė kertami rugiai. Dažnai išeidavau į lauką ir būdavo labai mielia prie ūkio darbų.

Mečys, kaip buvo žadėjęs, vasaros atostogoms neparvažiavo. Jis apsisistojęs šiauliuose pas seserį. Jadvyga dabar buvo bemaž pilna namų šeiminkė, nes tėvas reikalavo, kad ji padėtų jam atskaityti su darbininkais ir prižiūrėti kitus ūkio reikalus. Dvare buvo nemažai darbininkų, keli ordinarininkai, samdyti bernai ir merginos. Darbininkų namai buvo visai atskiri nuo ponų namų, todėl man nedaug su darbininkais tetedavo susitikti.

Atėjus rugsejui ir mokslo metams prasidėjus, tėvas išvežė Jadvygą į Šiaulių gimnaziją toliau tęsti mokslo, ir ji apsigyveno pas savo seserį. Dabar palikau viena dideliuose dvoro namuose ir ruošos darbų buvo į valias. Be to, ponas Mandus

norėjo, kad aš eičiau Jadvygos pareigas, būčiau pilna namų šeiminkė. Dabar man dažnai tekdavo nueiti į darbininkų namus ir prižiūrėti darbininkų virtuvę bei virėją. Ji buvo stora, pagyvenusi moteris ir, nors nebuvo davatka, bet buvo didelė liežuvininkė. Kai tik pirmą kartą atsiradau virtuvėje, ji tuojau prisilindo prie mano ausies:

— Tai, panele, būsi dabar šeiminkinė? — sušnibždėjo.

— Taip, turiu būti, ponas Mandus man liepė, — balsiai jai atsakiau.

— Ar greitai bus jūsų vestuvės? — ji dar tyliau paklausė.

— Iš kur jums tokios mintys? — vėl sakau jai balsiai.

— Aš žinau, panele, žinau, nuo manęs nepaslėpsi.

— Jeigu žinai, tai žinok, bet daugiau nebelok! Ar ne taip sakoma?

— Gerai, gerai, nelosiu, bet aš norėjau jums svarbesnio pasakyti, bet jei nemori, žinokis.

— Nenoriu, — sakau, — ir laiko neturiu. Daug žinoti, greit pasėsi.

— Oi, kokia panelė gudri, tik tu sakyk! Ar tik jums neprisireiks šauktis mano pagalbos...

— Mes, Onute, viena kitai padėsime. Kai aš šauksiuos jūsų pagalbos, jūs man padėsite, o kai jūs šauksitės mano pagalbos, aš padėsiu.

Mes pabaigėme šį pasikalbėjimą pilnu balsu, nebereikėjo jai šnibždėti man į ausį.

Prie stalo sėdėjo Antanas, stiprus, kokių dvidešimt penkių metų bernas, ir smalsiai žiūrėjo į mane. Kai aš pakeldavau netyčia akis ir mūsų žvilgsniai susitikdavo, jis greitai bėgdavo nuo mano žvilgsnio ir atidžiai klausėsi pasikalbėjimo. Sunku buvo atspėti, kas slėpėsi jo mintyje.

— Labas, Antanai, — sakau, — ar į lauką šiandien nėjai?

— Nėjau. Ponas liepė pakinkyti arklius, ir mes netrukus važiuojame į Pelkinę.

Aš išėjau, bet valandėlei sustojau pasigėrėti jurginų kerais. Virtuvės durys buvo atdaros ir aiškiai girdėjosi virėjos balsas:

— Tu, Antanai, esi tikras ištižėlis. Ale sakiau apsisuk apie Jadvygą, kol dar laikas, kol kas kitas nepagavė. O mergaitė graži, turtinga, o jos meilė netelpa jos širdyje. Ar tu nematei, kad iki šio laiko ji jokio berho neturėjo, o mergaitės širdis juk verda, tu nežinai dar kaip. Tau tik reikėjo prie jos pasisukti, ir ji būtų buvusi tavo. Debar ji išvažiavo, ir baigta. Dabar dar yra šta: kita, Marytė, Ji nėra tokia turtinga, kaip Jadvyga, bet užtat graži, kaip lėlytė. Nebūk, sakau, kaip koks kelmas, apsisuk, pakalbink, ar tu ne vyras esi, ar ką? Ko tu lauki?

— Kad tu, mama, kišies ne į savo reikalus.

— Senberniu nori likti, ar ką? Gal tau dar ne laikas?

(Rus daugiau)

4 — Naujienos, Chgo. — Sat. Monday, Nov. 19.21, 1983

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasigimė poezija, kai atsiųsite pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60606

DR. PAUL V. DARGIS

W. DYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYB: AKIŲ LIGOS
907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akių, pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 9-11 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2886.
Residencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidotuvė — Pilsa apskr.
ZEMIA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERANAS, Tel. 925-8663

MOVING

Apklausos perkraustymai
ir įvairių statymų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 374-1882 arba 374-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Dauksa
Telefonas: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZI BRAZDŽIONYTIS
Programos vedėjas
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1430 AM.
St. Petersburg, Fla.: 12:30 val. p.p.
ir WTIS stoties, 1110 AM banga.
2546 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Telefonas: 778-3374

VACLOVAS BIRŽISKA

LIETUVIŲ KALBOS TURTO RINKIMAS IR STUDIJAIVIMAS

Prof. Vaclovas Birziska

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašal-
pos klubo priešmetinis susirinkimas
įvyks lapkričio 19 d., šeštadienį, 2 val.
popiet. Anelės Kojak salėje, 4500 S.
Talmán Ave. Bus 1984 m. valdybos
rinkimai. Nariai kviečiami dalyvauti.
Bus vaishės.

Rožė Didgalvis, rašt.

Lietuvių Žagarės klubo priešmeti-
nis susirinkimas įvyks lapkričio 26 d.
2 val. popiet. Anelės Kojak salėje,
4500 So. Talmán Ave. Nariai kviečia-
mi atsilankyti, nes yra svarbių rei-
kalų aptarti ir bus rinkimas valdy-
bos 1984 metams. Bus ir vaishės.
Rožė Didgalvis, rašt.

Sakių Apskr. Klubo narių metinis
susirinkimas įvyks lapkričio 26 d.
mėn. 27 d., 1 val. Vydū salėje, 2455
W. 47th Street. Bus renkama klubo
valdyba. Po susirinkimo — kavutė.
J. Jurksaitis, pirm.

PASTABOS IS TOLO

Atkelta iš 4 psl.

salami, sausainiai, sūriai, ge-
ru vynu, o po to karšti pietūs,
baigiant kavą su tortais.

Kaip paprastai buvo laimės
pilnas šulinys iš kurio 1000 dol.
istraukė: 300 — A. Sodeikaitei,
200 — G. Kudirkienai, 150 —
Foulkes, 100 — V. Tamuliu, 100
— S. B. Johnson, 75 — A. Gie-
draičiui, 50 — St. Damulienai ir
25 — A. Rey.

Šio rekordinio (svečiai ir do-
teriai) baliaus pajamos: 9,852
dol., iš kurių, atskaičius išlaidas
3,277 dol., parapijai kryo pelno
liko 6,575 dol.

Klebonas prel. J. Kučingis ba-
liaus metu pasveikino dvi poras
neseniai atšventusias 50 velybi-
nio gyvenimo sukaktį: Daukan-
tus ir Bakūnus (Bakūnienė dar
nebuvo grįžusi iš ligoninės po
staigos operacijos).

Nelabai netikėta staigmena
publikai buvo klebono prel. J.
Kučingio pareikimas, kad:
"...š. m. gruodžio 23 d. turėsime
naują kleboną ir naują vargo-
nininką". Mat, gruodžio 23 d.
prel. Kučingui sueina 75 me-
tai amžiaus ir pagal Bažnyčios
įstatymus to amžiaus sulaukęs
klebonas iš pareigų turi pasi-
traukti, nebent kokios ypatingos
aplinkybės leistų tokio amžiaus
klebonui pareigose dar kūrį lai-
ką pasilikti. Naujas mūsų kle-

(Tęsinys)

Kunigas Ambraziejus Kaša-
rauskis (gimęs 1821 m. ir miręs
išstėmimo 1880.XII.14/26) 1859
ir 1862 m. Vilniuje lenkiškai iš-
spausdino dvi lietuvių kalbos
studijėles, kurios kad ir nepri-
lygo analoginėms studijoms,
pasirodžiusioms Mazojoje Lie-
tuvoje, bet toli prašoko pana-
šius Didžiosios Lietuvos kalbi-
nių diletantų bandymus. Dar ir
Mikalojus Akelaitis (gimęs 1829
m. gruodžio 5 d. ir miręs 1887
m. rugsėjo 26 d.), prieš emig-
ruodamas į Prancūziją rinko
lietuvišką kalbinę medžiagą, ku-
rią paskiau sunaudojo savo ne-
išspausdintam lenkiškam Lietu-
viškam žodynui, apėmusiam
300 lankų, o jam mirus, 1890 m.
iš jo palikto rankraščio buvo iš-
spausdinta jo lenkiška "Gram-
matyka języka litewskiego".

Žodynams medžiagą rinko
taip pat Daukantas ir Ivinskis.
Lietuvių lenkų kalbos žodyna,
pavadintą "Liucine", nuo Vi-
tebsko gub. Liucino miestelio
vardo, parašė ir kunigas Gaspa-
ras Chmieliauskas (gimęs apie
1825 m., miręs 1889.III.17/29),
bet ir jis dingio, lygiai kaip ir

bonas būtų kun. dr. Alg. Olšaus-
kas, o naujas vargonininkas —
kanadietis muz. Al. Stankevi-
čius, jei jam pavyks čia, kaip
muzikui, koją įkelti (dėlko esą
tariamasi) į Hollywoodo muzi-
kos pasaulį. Tokie yra gandai.
Paskutinis žodis apie balių
geresnio pasisekimo nėra, net
negali būti...

latvių lietuvių kalbos žodynas,
kurį buvo parašęs buvęs Kauno
dvasilės seminarijos kapelionas
kunigas Antanas Mackevičius
(gimęs 1822 m. ir miręs 1892.
VII.13/25). Dingio ir žinomo
Kauno bibliotilo ir lituanisto
Prekerio apie 1837 m. beveik
jau paruošti lietuvių-lenkų žo-
dynas ir gramatika. Tačiau pra-
loto Prano Krizanausko apie
1873 m. sudaryta, bet neiš-
spausdinta "Gramatyka języka
litewskiego" išliko bent rank-
raščiu.

Iš tos grupės apžvalgos, ku-
ri neapėmė visų rašytinių Lietu-
vių kalbos žodynų ir gramatikų,
matyti, kad vienu ir tuo pačiu
laiku daugelis žmonių dirbo vi-
siskai analoginių darbų, bet daž-
niausiai jo negaudojo nei pa-
baigti, nei išspausdinti, o tuo
tarpu gyvoji lietuvių kalba vis
labiau ir labiau nufoldavo nuo
savo senovinių formų, kurių ki-
tos ir išnyko, nebūdamos nei
užfiksuotos, nei išaiškintos, ir
tuo būdu padaryta didelė skriau-
da ne tik lietuvių kalbos moks-
lui, bet ir ypač bendrajai lygi-
namajai kalbotyrai. Tiks spau-
dos draudimo metu šiek tiek
pavyksta lietuvių kalbos tyrinė-
jimui ir patiems lietuviams pa-
stūmėti pirmyn, ypač darbais
Antano Juškos, Antano Bara-

nausko, Kazimiero Jauniaus,
Jono Jablonskio, vėliau ir Kazi-
miero Būgos, kuriais paskiau
pasekė, skindami ir savarankiš-
kus keltus, jaunesnieji kalbinin-
kai. Bet jų darbų nagrinėjimas
jau išeina iš senosios lietuvių
knygos istorijos ribų.

KAI BUVO TEISIAMA ZEMAIČIŲ RAGANA

Garsioji Agotos Lašienės byla

1672 m. Girkalny Zemačių
kunigaikštystės generolas Mie-
kevičius, generolas Poplauskis ir
teisėjas Valatkevičius svarstė
Girkalnio parapijos gyventojos
Agotos Lašienės bylą. Teismas
rado, kad ši ragana atlikusi net
14 nusikaltimų:

1) Skalbdama išardė marški-
nių rakovę, kad sudžiūtų tų marš-
kinių dėvėtoja. 2) Pavogusi ap-
žavęjo pagalvį ir vaiko kepurę,
kad tas susirgtų ir apaktų. 3) Su-
žavėjo prijuostę, paslėpdama
balosė. 4) Į pagalvį įdėjo kal-
tūnų, kad džiova įsimestų. Nu-
mirėlių kaulus kaisiojo į pagal-
vius, kad numirtų tie, ką ant
jų miegojo. 5) Pieną karvėms at-
ėmė ir maru gyvulius apleido.
6) Degtinę ir alų žavėjo, kad
nerūgtų. 7) Bahdė "užčeravoti"
pono Jono Bulevičiaus vaikus,
bet aciu kunigo Rudomanskio
greitai įsimaismui, tas nepa-
sisekė padaryti.

Žodžiu, prieš Agotą Lašienę
buvo iškelta antra tiek kaltini-
mų, negu čia suminėta. Laikė
tardymo ji buvo smarkiai kan-
kinama ir bandoma paskandin-
ti. Ją reikalavo geruoju prisi-
pažinti ir atsakyti nuo velnio.
Atsirado žmonių, kurie po prie-
saika tvirtino matę ją raganos
pavidale ir net su velniu meiluo-
jantis. Vargšė moteriškė šaukė
į liudininkus Dievą, kad ji nie-
ko panašaus nedariusi.

Aukštieji teisėjai patikėjo di-
džiūmai ir nelaimingąją Laši-
enę nuteisė sudeginti. Jos vyras
ir vaikučiai maldavo pasigailė-
jimo, bet teismas neatkreipė į
juos dėmesio.

• Tik neišmintingas ir nedo-
ras žmogus ieško gėrybių ir lai-
mės tame, kas yra svetima ir pa-
niekina savuosius, savo gimine
ir savo tėvynės krašteli.

Kinų patarlė

• Pavojus gresia ne tam, kurs
susmunka, bet tam kurs parpuo-
lęs neatsikelia.

BIELIŪNAS

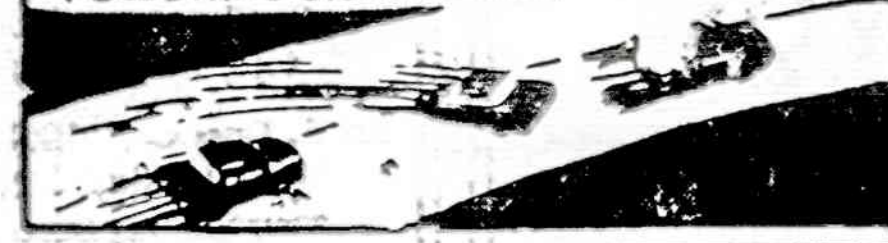
LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED STAY IN
THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYNS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, IL 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

JAV R. Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas

JAV R. LB-nės Tarybos Prezidiumas š. m. gruodžio mėn. 10 d. (šeštadienį) Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Ave., Chicago, Ill., šaukia Tarybos narių ir atstovų metinį suvažiavimą.

DARBOTVARKE

1. 9-10 val. ryto atstovų ir svečių registracija.
2. 10 val. suvažiavimo atidarymas — Tarybos prezidiumo pirm. dr. V. Plioplys.
3. Amerikos himnas — sol. Aldona Buntinaitė.
4. Įvokacija — kun. kan. Vaclovas Zakaruskas.
5. Mirusių narių pagerbimas.
6. Darbo prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas. Komisijos:
 - a) registracijos ir mandatų,
 - b) rezoliucijų,
 - c) spaudos.
7. Sveikinimai.
8. JAV R. LB-nės Tarybos narių ir atstovų pračio suvažiavimo protokolo skaitymas — Liudvika Dubauskienė.
9. Paskaita.
10. Pranešimai:
 - a) Tarybos prezidiumo,
 - b) Centro valdybos — pirm. rinko ir narių,
 - c) Kontrolės komisijos, ir
 - d) Apylinkių pirmininkų.
11. Diskusijos dėl pranešimų.
12. Rinkimai:
 - a) Tarybos prezidiumo,
 - b) Centro valdybos,
 - c) Kontrolės komisijos.
13. Rezoliucijų priėmimas.

11. Klausimai ir sumanymai.
15. Suvažiavimo uždarymas. Lietuvos himnas.

Pastaba: Registracijos mokesčiai ir priešpiečiai 5 dol. Priešpiečiai tarp 1 ir 2 val. dieną. Kūčių vakarienė 7 val. vakaro toje pačioje salėje.

Tarybos narių pareiga suvažiavime dalyvauti. Taip pat yra kviečiami ir kitų organizacijų atstovai. Mielai sutiksime ir svečius.

Po suvažiavimo, 7 val. vakaro toje pačioje salėje įvyks tradicinė Kūčių vakarienė. Kūčių vakarienės programa: tradicinių valgių vakarienė, kalėdinės giesmės — atliks sol. Aldona Buntinaitė, akompanuoja Nijolė Kupstaitė; Tautos laisvės kovojų prisiminimas — pagerbimas.

Kūčių vakarienės stalus rezervuoti šiais tel. 434-4645, 434-3713, 863-5135 (Cicero), 523-0148 (Brighton Park).

Visa lietuviška visuomenė kaip suvažiavime, taip ir Kūčių vakarienėje kviečiama gausiai dalyvauti.

A. Repšienė,
Tarybos prezidiumo sekretorė

TRUMPAI

— Bendroji lietuvių dalininų paroda Čiurlionio Galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave., bus at-

dara visą šią savaitę. Dalyvauja 16 dailininkų su 46 darbais. Premijas laimėjo dail. Vera Švabienė už grafikos darbą Didvyrių žemė ir Jeanne Krapauskienė už kompiuteriu sukurtą Vytį. Parodą surengė Čiurlionio Galerija, Inc.

— Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacija ruošia linksmą tradicinį banketą lapkričio 19 d., šeštadienį, 7 val. vak., parapijos salėje. Programoje — meninė dalis, kurią išpildys Variakojienės vadovaujamas moterų kvartetas. Vakarienė pagaminta geriausios, premijuotos virėjos, "Talman Grocery and Delicatessen" savininkės p. Kupeckienės. Turtin-gas dovanų paskirstymas; links-moji dalis, griežiant Neo-Lithuanų orkestrui. Kiti įvairumai. Bilietai gaunami pas valdybos narius ir prie įėjimo.

Stasys Patlaba

Rudnosiukas

(Atkelta iš antro puslapio)

Pirmiausia jis įpaminklino save ir skulptūrą pavadino "Ex-egi monumentum". Šį paminklą pastatė centrinėje miesto aikštėje ir šalia pasodino gėlyčių. Še- devras buvo 50 metrų aukščio ir 25 metrų pločio.

Bet vieną dieną miesto skulptoriai sukilo ir jų žmonos tą paminklą nuvertė. Rudnosiukas nesutiko ir ėmėsi biustų. Padarė jų visą seriją: Dedalas ir Rudnosiukas, "Rudnosiuko išpušis", "Saulės patekėjimas", "Tiesiog Rudnosiukas" ir galybę panašių. Užsakymai pylėsi iš visų pusių. Maistprekyba užsakė "Rudnosiukas, valgantis lietuvišką kramtomą gumą", tabako fabrikas Kauno užsakė "Jūratė ir Rudnosiukas", dailės institutas ir zoologijos sodas Kaune — po 15 Rudnosiuko autobiusų. Greitai miškas prisipildė Rudnosiuko skulptūrinių grupių, reklaminių skulptūrėlių ir autobiusų. Buvo įsteigtas net atskiras "Rudnosiuko parkas", kur su šunim, kengūrom ir nešiom moterim buvo uždrausta eiti.

Viktoras Petravičius

Ling rovjės, grafika

Tarptautiniai gangsteriai ėmė vogti skulptūras ir vežti į Lebanono girią, ten parduodavo už milijonus. Lakstė policija ir šaukė iš automatų. Rudnosiukas įsteigė Rudnosiuko mokyklą, o laikraščiai rašė, kad galų gale "ir mūsų miškas turi kuo girti: atsirado nauja meno srovė — rudnosiukizmas".

Pagaliau Rudnosiukas pasiekė savo meninę viršūnę, arba apogėjų (taip sakė Ežys), jis padarė milžinišką skulptūrinę grupę: vidury jis pats (Rudnosiukas) draugiškai apglėbęs laiko Leonardo da Vinčio, Rubensą ir Van Gogą. Atidengiant monumentą, balos darbuotojų choras sudainavo "Varlingų metų", o Rudnosiukui ranką paspaudė pats drg. Zebras. Ašara ištryško Rudnosiuko aky ir nuvarvėjo per rudą nosį.

Bet po to Rudnosiukas pastebėjo, kad miršta iš bado. Tada jis menūs metė ir staigiai įsidarbino parko vyr. prižiūrėtoju. Dabar jis kas rytą šluostė savo autobiusus, skulptūras, laistė gėlytes ir vaikams gaudė drugelius. O dar — vedžiojo turistus po parką atsigerti sulčių

arba mineralinio vandens. "Viskas šiame pasaulyje turi pradžią ir pabaigą" — nusprendė Rudnosiukas, kai miške jau vystėsi pseudorudnosiukizmas ir neorudnosiukizmas.

Iš Europ. Liet.

— Vakarinio Jordano upės kranto ir Gazos palestiniečiai, išvijus Arafatą, patys tvarkys savo reikalus.

— Vermont valstijoje keturios kalnų čiuožyklos iškelė mašinas sniegui gaminti. Jau čiuožėjams nėra pakankamai sniego, mašinos tuojau jį pagamina ir takus aploja.

— Priekusčių teismas trečiadienį išteisino 42 metų Ginny Foat. Ji grįš prie savo darbo Kalifornijos moterų organizacijoj.

— Senatorius William Roth pareiškė, kad jis kels Accardui bylą už Senato komiteto niekinimą, nes jis atsisakė atsakyti į klausimus.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$374.

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DĄZYTOJAS

Dažo namus iš lauko

ir iš vidaus.

Darbas — garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legaliais formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totorsio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršelais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsintus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Parduoti / Home, Land — Parduoti
REAL ESTATE FOR SALE / REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKETI NUOMĄ?

GERIAU SKOLA.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mūrinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garazas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukšto mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Butų siuvėjų dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (69th St.) ir Washtenaw.

SIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės — kitur

FLORIDOJE, St. Petersburg Beach, viena iš gražiausių to miesto vietovių (prie pat Atlanto) savininkas parduoda 12 metų senumo mūrinį namą su 2 miegamais ir 2 išvičėmis. Garazas ir kt. priedai. Namo kaina sumažinta greitesniam pardavimui. Pardavimo priežastis — ligos. Teirautis šiuo telefonu: 1-813-360-5857

AUTO REPAIR

Mūsų remontai

D & D AUTOMOTIVE

COMPLETE AUTO REPAIR SERVICE — NEW LOWER ADJUSTED RATES.

Tune Ups, Brakes, Transmission Work, Batteries/Electrical.

2641 W. 71st Street

Tel. 737-4176

MISCELLANEOUS

Įvairūs daiktai

PUPS ALL BREEDS

A.K.C. "R" & some mixed.

By private breeders.

Taking Christmas orders now.

395-8967

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

Miko Šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje, greitai, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Lankrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5988

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapalis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Mutual Insurance Co. Home Office: Bloomington, Ill.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608